

Cuộc chiến chống tham nhũng Cần sự quyết tâm và chung tay

* Sơn Hà

Bài cuối: Tập trung các giải pháp phòng ngừa và thực thi pháp luật

Luật Phòng chống tham nhũng (PCTN) vừa được sửa đổi, bổ sung và có hiệu lực vào tháng 2-2013, chú trọng các giải pháp phòng ngừa tham nhũng. Theo đó, các ban, ngành của TP Cần Thơ đã nhanh chóng triển khai đến cán bộ công chức viên chức và triển khai ra dân với mong muốn toàn thành phố chung tay vào cuộc thực hiện công tác này ngày một tốt hơn.

Đẩy mạnh phòng ngừa

Việc ra mắt Ban Nội chính Thành ủy là một bước ngoặt lớn trong công cuộc PCTN. Trong ảnh: Đồng chí Nguyễn Hữu Lợi, Phó Bí thư Thường trực Thành ủy Cần Thơ (thứ hai từ trái qua) trao Quyết định về công tác cán bộ cho các Trưởng, Phó ban Nội chính Thành ủy.

Ảnh: L. PHƯƠNG

Xác định cuộc chiến chống lại loại “giặc nội xâm” này rất khó khăn, phức tạp và lâu dài, do đó quá trình thực hiện các giải pháp phòng ngừa phải gắn với sự chỉ đạo sát sao của Đảng. Ngay sau khi thành lập (cuối tháng 5-2013) đến nay, Ban Nội chính Thành ủy đã tổ chức đoàn công tác đi làm việc với 30 quận, huyện, sở, ngành, đoàn thể, đơn vị sự nghiệp và phường, xã để chấn chỉnh công tác tổ chức của các địa phương theo tinh thần của Luật PCTN và các văn bản hiện hành.

Theo đánh giá của Ban Nội chính Thành ủy, đa số các cơ quan, tổ chức, đơn vị đều thực hiện tốt việc

công khai quy trình làm việc, trình tự thủ tục giải quyết công việc của công dân, tổ chức; công khai minh bạch trong quản lý tài chính, mua sắm trang thiết bị, quản lý sử dụng tài sản công. Đặc biệt, các đơn vị rất quan tâm đến việc thực hiện quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức nghề nghiệp của cán bộ công chức, viên chức (CBCCVC); thường xuyên kiểm tra để kịp thời phát hiện những biểu hiện lệch lạc để uốn nắn. Ông Phạm Minh Sang, Bí thư Đảng ủy phường Thới An Đông, cho biết: “Đảng ủy phường thường xuyên nhắc nhở, kiểm tra CBCCVC về quy tắc ứng xử, thực hiện lễ lối làm việc, nâng cao ý thức trách nhiệm trong thực thi công vụ. Bên cạnh đó, UBND phường còn thường xuyên tổ chức tự kiểm tra cán bộ, công chức theo định kỳ và đột xuất. Chính vì vậy, năm 2013, trên địa bàn phường không có CBCCVC vi phạm hay bị người dân phản ánh về thái độ phục vụ, lễ lối làm việc”. Việc chuyển đổi vị trí công tác của CBCCVC ở một số lĩnh vực, ngành nghề nhạy cảm theo Nghị định 158/2007/NĐ-CP tại một số đơn vị đã thực hiện. Theo ông Nguyễn Thống Nhất, Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân TP Cần Thơ, xác định việc luân chuyển CBCCVC là việc làm quan trọng của ngành nên trong 7 tháng đầu năm 2013, Viện Kiểm sát nhân dân thành phố đã điều động, luân chuyển 23 CBCCVC. Tại Sở

Giao thông Vận tải TP Cần Thơ trong 7 tháng đầu năm 2013 cũng đã chuyển đổi vị trí công tác của 12 CBCCVC...

Công tác kê khai, minh bạch tài sản thu nhập đã có nhiều chuyển biến. Theo Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng, đây là giải pháp quan trọng. Ngay sau khi Nghị định 78/2013/NĐ-CP của Chính phủ về minh bạch tài sản, thu nhập được ban hành, Ban Nội chính Thành ủy đã kết hợp với Thanh tra thành phố triển khai đến tất cả lãnh đạo của các sở, ban, ngành, quận, huyện. Và UBND thành phố đã có công văn chỉ đạo về công tác này. Bên cạnh đó, việc cải cách hành chính, ứng dụng khoa học công nghệ trong PCTN cũng được các đơn vị tăng cường thực hiện. Đến nay, hầu hết các quận, huyện, xã, phường đều thực hiện “Một cửa hiện đại” để phục vụ dân tốt hơn, tránh phiền hà, sách nhiễu đối với dân. Công ty TNHH Nhà nước một thành viên xô số kiến thiết Cần Thơ đã ứng dụng công nghệ thông tin trong việc thực hiện các thủ tục, quy trình nghiệp vụ nhằm mang lại hiệu quả trong công tác cũng như phòng ngừa tham nhũng ở các khâu dễ nảy sinh tiêu cực. Ông Lê Việt Hùng, Chủ tịch Công ty, cho biết: “Công ty ứng dụng công nghệ thông tin đối với quy trình nhận vé ế; có phần mềm quản lý- phát hành vé số; hệ thống camera quan sát toàn công ty, nhất là kho quỹ, kho vé, các buổi quay số mở thưởng và thanh hủy vé ế hàng kỳ. Đặc biệt, công ty đã ứng dụng lồng cầu điện tử hiện đại theo công nghệ tiên tiến, phục vụ công tác quay số mở thưởng đã hạn chế tối đa việc tương tác bằng tay vào các thiết bị. Từ đó, góp phần phòng chống tiêu cực xảy ra trong quá trình quay số mở thưởng, tạo niềm tin cho khách hàng”.

Khó khăn cần tháo gỡ

Mặc dù thành phố, quận, huyện và các đơn vị, sở, ngành nỗ lực rất nhiều trong thực hiện các giải pháp phòng ngừa tham nhũng, nhưng theo đánh giá của Ban Nội chính Thành ủy, tình hình tham nhũng vẫn còn nhiều tiềm ẩn, khó phát hiện, số vụ việc phát sinh mới có giảm nhưng vẫn còn râm ran dư luận về tham nhũng chưa được phát hiện, nhất là ở các lĩnh vực quản lý đất đai, xây dựng cơ bản, đấu thầu, đấu giá, cổ phần hóa doanh nghiệp, bồi thường- hỗ trợ tái định cư... Theo đó, để thực hiện tốt công tác này, thì các cấp, các ngành phải thực hiện đồng bộ các giải pháp phòng ngừa. Tuy nhiên, đối với giải pháp thanh tra, kiểm tra, giám sát mặc dù phát huy tác dụng phòng ngừa tham nhũng, nhưng theo đánh giá của Thanh tra Chính phủ thì việc tự kiểm tra, phát hiện, xử lý tham nhũng của cơ quan, tổ chức, đơn vị, việc phát hiện tham nhũng qua hoạt động thanh tra kết quả còn hạn chế, chưa tương xứng với thực trạng vi phạm.

Còn đối với vai trò của Ban Thanh tra nhân dân và Ban giám sát đầu tư cộng đồng trong công tác PCTN theo UBMTTQ Việt Nam TP Cần Thơ một số nơi còn rất mờ nhạt. Ông Tăng Văn Sang, Phó Chủ tịch UBMTTQ xã Thạnh Thắng, cho biết: “Ban giám sát đầu tư cộng đồng không thể “vào” được đối với những dự án đầu tư có nguồn vốn từ ngân sách nhà nước. Chỉ có các công trình nhỏ do dân đóng góp thì vai trò của Ban này mới phát huy tác dụng. Một khi công trình không được công khai về bản vẽ thiết kế, thời gian thực hiện, các loại nguyên vật liệu để xây dựng... thì Ban giám sát đầu tư cộng đồng có nhiệt tình gấp mấy cũng không biết gì để giám sát. Trong khi đó, Nhà nước chưa có một chế tài nào đối với chủ đầu tư không cung cấp các nội dung thiết yếu về công trình cho Ban giám sát này”. Để khắc phục hạn chế này, trong buổi làm việc với Ban Nội chính Thành ủy về nắm tình hình tham gia PCTN của Mặt trận trong năm 2013, UBMTTQ Việt Nam TP Cần Thơ kiến nghị Chính phủ có quy định đối với những dự án đầu tư sử dụng vốn từ ngân sách nhà nước mà chủ đầu tư là cơ quan nhà nước các cấp thì những công trình đó chỉ được quyết toán khi có sự tham gia giám sát của Ban giám sát đầu tư cộng đồng nơi

có dự án đầu tư (thể hiện trong hồ sơ có những văn bản giám sát của Ban giám sát đầu tư cộng đồng). Ông Lê Văn Tâm, Trưởng ban Nội chính Thành ủy, đề nghị nên sớm có quy chế phản biện của đoàn thể trong quá trình giám sát; có quy định đoàn thể được tham gia vào các cuộc giám sát, thanh tra ở mức độ nào... như vậy mới có thể phát huy vai trò của đoàn thể trong đấu tranh PCTN.

Trong năm 2013, cả nước phát hiện 3 trường hợp kê khai tài sản, thu nhập không trung thực, đã xử lý kỷ luật cảnh cáo 2 trường hợp, còn 1 trường hợp đang xem xét, xử lý; 58 trường hợp bị xử lý kỷ luật do chậm kê khai, chậm tổng hợp báo cáo. Tuy nhiên, nhiều người vẫn còn băn khoăn về giải pháp kê khai, minh bạch tài sản. Mặc dù Nghị định 78/2013/NĐ-CP của Chính phủ về minh bạch tài sản, thu nhập quy định rõ việc giải trình tài sản, thu nhập tăng thêm; các hình thức công khai bắt buộc; các biện pháp xử lý vi phạm trong kê khai, công khai; việc xác minh tài sản, thu nhập, nhưng theo ông Nguyễn Ngọc Sang, Phó Chủ tịch UBMTTQVN TP Cần Thơ, thì thời gian qua cán bộ công chức kê khai tài sản chỉ kê khai “bê nổi”, bản kê khai chưa được công khai đến tận khu vực nơi cư trú, trong khi người phát hiện ra tham nhũng chủ yếu lại là dân địa phương. Còn ông Trần Thành Nghiệp, Chủ tịch Hội Cựu chiến binh TP Cần Thơ, thì cho rằng: “Chưa có một vụ việc tham nhũng nào được phát hiện qua kê khai tài sản...”.

Liên quan đến trách nhiệm người đứng đầu, thời gian qua cả nước đã xử lý 41 trường hợp người đứng đầu do thiếu trách nhiệm để xảy ra tham nhũng, nhưng tại Cần Thơ vẫn chưa có người đứng đầu nào phải chịu trách nhiệm khi để xảy ra tham nhũng. Trong buổi Ban Nội chính Thành ủy làm việc với Hội Nông dân thành phố, có một số ý kiến cho rằng, thời gian qua trên địa bàn thành phố có xảy ra một số vụ tiêu cực nhưng chỉ giải quyết người bị quả tang, còn trách nhiệm người đứng đầu thì chưa giải quyết đến nơi đến chốn. Nếu thành phố không cương quyết, mạnh mẽ trong giải quyết trách nhiệm người đứng đầu thì nguy cơ tham nhũng còn xảy ra nhiều.

Phải có cơ chế bảo vệ người tố cáo là vấn đề được nêu ra của các ngành, các cấp và nhiều người dân từ khi có Luật PCTN 2005, nhưng đến nay, vẫn chưa có một quy định cụ thể. Việc tuyên dương người thực hiện tốt công tác PCTN trong đó có người tố cáo tham nhũng thời gian qua chưa được phát huy mạnh mẽ. Theo Trung tá Trần Đình Kiên, Đội trưởng Đội PCTN Phòng PC46 Công an TP Cần Thơ, hiện nay cơ chế bảo vệ nhân chứng (người tố cáo tham nhũng) chưa có hình thức cụ thể, rõ ràng nên một số người dân rất sợ không dám đứng ra tố cáo. Một khi người dân được bảo vệ an toàn về tính mạng, đảm bảo không ảnh hưởng đến công việc... thì việc tố cáo tham nhũng được phát huy tốt hơn. Ông Lê Văn Tâm, Trưởng ban Nội chính Thành ủy, cho rằng: Hiện nay còn bất cập trong khâu khen thưởng đối với người tố cáo tham nhũng, nên chẳng có quy định khen thưởng theo tỷ lệ phần trăm trên số tiền thu hồi được từ vụ việc tham nhũng. Đặc biệt trong công tác đấu tranh, tố cáo tham nhũng phải có chế độ chính sách, quy định cụ thể về việc bảo vệ người tố cáo, vì quy định hiện nay chưa khuyến khích người dân tham gia tố cáo tham nhũng.